

คำถามต่อนายก อบจ.สกลนคร กรณีผลักดันโครงการโรงงานน้ำตาล และโรงไฟฟ้าชีวมวลขนาด 98 เมกะวัตต์



4

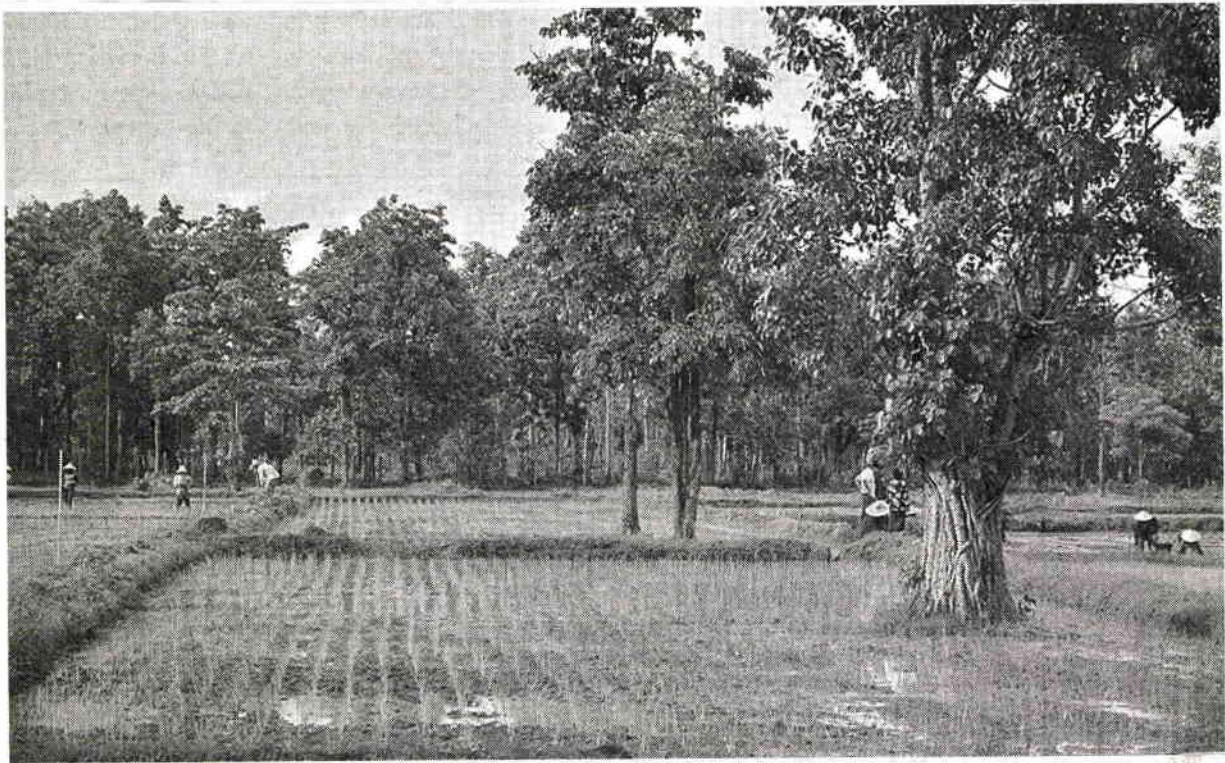
กลุ่มรณรงค์

สิ่ง

เนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2554 เรื่องการย้ายสถานที่ตั้งหรือการขออนำกำลังการผลิตไปตั้งที่ใหม่และขยายกำลังการผลิตมาตั้งโรงงานผลิตน้ำตาลทราย โดยหนึ่งในหลายบริษัทที่สามารถย้ายสถานที่ตั้งและขยายกำลังการผลิตคือให้บริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด นำเครื่องจักรที่มีกำลังการผลิต 2,000 ตัน อ้อยต่อวัน ไปตั้งใหม่ที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร และขยายกำลังการผลิตเป็น 12,500 ตันอ้อยต่อวัน ซึ่งต่อมาบริษัท ได้มาชี้แจงว่าโครงการโรงงานน้ำตาลดังกล่าวมีกำลังการผลิต 12,500-40,000 ตันต่อวัน นอกจากนี้ในพื้นที่เดียวกันกับที่ตั้งโรงงานน้ำตาลนั้นจะมีโครงการสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวลขนาด 66-98 เมกะวัตต์ร่วมด้วย

บริษัททั้งสองได้พยายามประชาสัมพันธ์โครงการ โดยเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2556 ที่ผ่านมา บริษัทได้จัดเวทีชี้แจงข้อมูลโครงการขึ้น ณ อาคารหอประชุมวิโรจน์อิมพิทักษ์ ม.เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จ.สกลนคร โดยมี นายชัยมงคล ไชยรบ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สกลนคร ได้เป็นประธานในการเปิดเวทีชี้แจงข้อมูล ซึ่งก็ไม่แปลกที่จะเป็นเช่นนั้น หากแต่น่ากังขาที่เวทีดังกล่าวท่านนายกในฐานะประธานนั้นตอบคำถามเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ประชาชนตั้งคำถามด้วยตัวเอง ชนิดถามเอง-ตอบเอง เสียค่อนข้างมาก และมีข้อสงสัยในทางนำเสนอผลประโยชน์ของโครงการ โดยมิได้แจกแจงผลเสีย หรือให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน รอบด้าน ต่อประชาชน

“ประเทศเรามีพื้นที่ปลูกข้าวค่อนข้างมาก แต่ก็ประสบปัญหาภัยแล้ง เช่น ราคาข้าวที่ตกต่ำ ปัญหาภัยแล้ง ใช้พื้นที่ในการเกษตรจำนวนมาก แต่ได้ผลผลิตน้อย การที่นักลงทุนที่จะมาลงทุนจะเข้ามาทำโรงงานน้ำตาล ซึ่งต้องการปริมาณอ้อยบิลละสี่แสนตัน โดยเชื่อว่าเป็นอีกเรื่องหนึ่งของพี่น้องประชาชน จะได้เปลี่ยนจากชีวิตชาวนามาเป็นชาวไร่ และแบ่งพื้นที่ทางการเกษตรได้หลากหลาย พี่น้องประชาชนใน จ.สกลนคร ย้ำอยู่กับความยากจนมาตลอด ทางเลือกใหม่ชาวไร่อ้อย น่าจะเป็นทางเลือกใหม่ที่ดีของพี่น้องประชาชน นอกจากจะปลูกอ้อยแล้วยังส่งเสริมเรื่องการส่งออกน้ำตาลอุตสาหกรรมต่างๆ ตนอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงของพี่น้องประชาชนไปในทางที่ดีขึ้น อยากเห็นพี่น้องชาวสกลนครมีรายได้เพิ่มขึ้น ตนเชื่อมั่นว่าถ้าโรงงานน้ำตาลมาจริง แล้วลงทุนประมาณสี่พันล้านบาท น่าจะทำให้



เศรษฐกิจหมุนเวียนของสกลนครดีขึ้น มีการสร้างงานสร้างอาชีพ แล้วรายได้เกษตรกรจะเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของพี่น้องชาวสกลนคร'

ทั้งนี้ ยังได้เปิดเผยว่าบริษัทจะทำประชาพิจารณ์ ที่ ต.อุ่มจาน อ.กุสุมาลย์ ในเร็ววันนี้ และย้ำต่อผู้สื่อข่าวที่ว่าโรงงานน้ำตาลและโรงไฟฟ้าชีวมวลดังกล่าวเป็นสิ่งที่ดีที่จะเอาโรงงานอุตสาหกรรมมาตั้งไว้ 'ที่นี่'

และผมเชื่อว่าโรงงานสมัยใหม่ สามารถจัดการกับเรื่องมลภาวะเรื่องสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบ ผมเชื่อในความเป็นข้าราชการไทย เพราะในการตั้งโรงงาน ข้าราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องได้กำกับดูแลเพื่อไม่ให้เกิดเภทภัยกับประชาชน เชื่อมันต่อไปว่า 'แผ่นดินที่แห้งแล้งที่กุสุมาลย์ ถ้าโรงงานน้ำตาลไปตั้งอยู่ จะสามารถพลิกฟื้นชีวิตของพี่น้องชาวกุสุมาลย์ ให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น'

นอกจากนี้ นายก อบจ.ยังกล่าวว่า ทาง อบจ.เวทีดังกล่าวเป็นการทำความเข้าใจกับประชาชนว่าวันนี้มันถึงเวลาที่จะต้องเปลี่ยนเราเข้าสู่อาเซียนสิบประเทศเป็นหนึ่งเดียว ไร้พรมแดนการค้าขายเสรี การไปมาหาสู่ เราจำเป็นต้องปรับตัววันนี้น้ำตาลเป็นสินค้าส่งออกที่ดี ถ้าทำสกลนครให้เป็นจุดศูนย์กลาง ให้การขนส่งการค้ากับสิบประเทศ โดยเริ่มจากโรงงาน

น้ำตาลก็ดี โรงงานยางก็ดี ผมเชื่อมั่นว่านี่ จ.สกลนคร จะเป็นศูนย์กลางรวมทางเศรษฐกิจ แม้ว่าสกลนครจะไม่ใช่พื้นที่ติดชายแดน จะไม่มีสะพานเชื่อมไปยังต่างประเทศ แต่เราก็ยังสร้างประโยชน์จากสะพานไปสู่อาเซียนสิบประเทศให้ได้ ผมเชื่อว่าสกลนครถ้าเราทำดีๆ สักวันหนึ่งจะเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภูมิภาคทางนี้อย่างแน่นอน

เหล่านั้นคือข้อมูลอันสวยหรู ที่นายก อบจ.ได้บอกกล่าวกับประชาชนในพื้นที่ ภายใต้หัวโขนของผู้นำที่พยายามสนับสนุนโครงการนี้ทั้งที่ส่วนตัวและที่สาธารณะมาโดยตลอด

แต่ขณะเดียวกันดูเหมือนความต้องการของนายก อบจ. กับปากของชาวบ้านเหมือนจะสวนทางกันอย่างสิ้นเชิง ในพื้นที่ชาวตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์ แผ่นดินที่แสนแห้งแล้งตามทัศนะของท่าน

ชาวบ้านผู้มาจากครอบครัวชาวนาที่ย่ำอยู่กับความยากจนไร้หนทางจะมีชีวิตสง่างามได้ในประชาคมอาเซียน หากไม่ยินยอมหรือสนับสนุนให้สร้างโรงงานน้ำตาลกำลังการผลิต 40,000 ตันย่อยต่อวัน ถ้าไม่ยอมพัฒนาใช้โรงไฟฟ้าชีวมวลกำลังการผลิต 98 เมกะวัตต์ ตามทัศนะท่านที่ได้รับทราบจากสื่อหลายแขนง และจากปากของท่านเองในหลายเวที

แต่ด้วยเหตุผลอย่างไร? ประชาชนผู้มีบรรพบุรุษเป็นชาวนาอย่างเรา ผู้เกิดมาในดินแดนกุสุมาลย์อันแห้งแล้งและยังย่ำอยู่กับความยากจนอย่างเรากียังอยากจะสืบทอดอาชีพชาวนา ยังยึดถือได้อย่างมีศักดิ์ศรีกับข้าวทุกคำที่ได้กินว่าเป็นข้าวอินทรีย์จากนาที่บรรพชนของเราคนสร้างมาด้วยมือ และเรายังรักษาแผ่นดินนั้นไว้ได้

ในฐานะที่เป็น "ชาวนาผู้ย่ำอยู่กับความยากจน" จึงอยากตั้งคำถามต่อท่านนายก อบจ.กลับไปดังนี้ว่า

1.ท่านพูดแสดงจุดยืนต่อสาธารณะครั้งแล้วครั้งเล่าว่าสนับสนุนโรงงานน้ำตาลและโรงไฟฟ้าชีวมวล และให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

หลายแขนงว่า ท่าน “เชื้อ” ว่าโรงงานสมัยใหม่ สามารถจัดการกับเรื่องมลภาวะเรื่องสิ่งแวดล้อมได้ ท่าน “เชื้อ” ในความเป็นข้าราชการไทย เพราะในการตั้งโรงงาน ข้าราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องได้กำกับดูแลเพื่อไม่ให้เกิดเภทภัยกับประชาชน ท่าน “เชื้อมัน” ‘แผ่นดินที่แห้งแล้งที่กุสุมาลย์ ถ้าโรงงานน้ำตาลไปตั้งอยู่จะสามารถพลิกฟื้นชีวิตของพี่น้องชาวกุสุมาลย์ให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น’

ในฐานะผู้นำ ท่านตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างด้วย “ความเชื่อ” หรือหรือ เพราะเรายังไม่เห็นข้อความใดๆ ที่ท่านอ้างอิงถึงผลการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพแต่ประการใดในการให้ข้อมูลซึ่งเป็นการตัดสินใจที่สำคัญๆ เลย ขอถามท่านในฐานะประชาชนชาวตำบลอุมจาน ที่มีบ้าน มีที่นา และทุกคนในครอบครัวอาศัยอยู่ที่นั่น ขอถามท่านว่าโครงการดังกล่าวดำเนินการไปถึงขั้นตอนใด มีการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของทั้งสองโครงการแล้วหรือไม่อย่างไร มีการดำเนินการที่โปร่งใส ให้ข้อมูลรอบด้านหรือไม่อย่างไร

2.ท่านเป็นนักการเมืองท้องถิ่น การแสดงออกถึงการผลักดันโครงการแบบ “สุดตึง” อย่างที่เป็นอยู่ คือบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นนั้นถูกต้องแล้ว แต่ท่านสนับสนุนโครงการโรงน้ำตาลและโรงไฟฟ้าชีวมวลตำบลอุมจานด้วยชุดความรู้อันใด จึงได้เชื่อมั่นในเทคโนโลยี และเชื่อมั่นในข้าราชการหลายๆ เพราะจากสื่อและ

ประสบการณ์ เราเห็นโรงไฟฟ้าชีวมวลมากมาย ด้วยมลพิษทางอากาศ ท้องฟ้าของชุมชนถูกปกคลุมไปด้วยฝุ่นละอองสีขาว และเขม่าเขม่าดำ เกลือบสีดำ เช่นที่ร้อยเอ็ด หรือการทำไร่อ้อยหลายหมื่นไร่ที่ทำลายความหลากหลายชีวภาพของป่าโคกเต็งรังหัวแรบปลายนา อดทนอ้อยที่จะวิ่งผ่านถนนกลางหมู่บ้านเรานับพันเที่ยวจะส่งผลอย่างไรกับเด็กที่กำลังเดินไปโรงเรียน

3.ท่านรู้หรือไม่ว่าพื้นที่ตั้งโครงการโรงงานน้ำตาล และโรงไฟฟ้าชีวมวลดังกล่าว ตั้งอยู่บริเวณท่าช้าง ริมฝั่งน้ำอูน (ลำน้ำสาขาของแม่น้ำสงคราม) มีนิเวศเป็นพื้นที่ป่าโคกและป่าทุ่งป่าทามริมน้ำอูนที่สวยงามมาก และไม่เคยเป็นพื้นที่ปลูกอ้อยมาก่อน ปี 2554 รวมทั้งพื้นที่ในอำเภอใกล้เคียงไม่เคยเป็นพื้นที่ปลูกอ้อยมาก่อน แต่เป็นพื้นที่ป่าโคกหัวไร่ปลายนาในลุ่มน้ำอูน ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของจังหวัดสกลนคร แต่ได้เกิดการกว้านซื้อที่ดินมหาศาลหลังจากโครงการดังกล่าวประกาศ และใช้กลในการบุกเบิกป่าและตัดไม้ในป่าโคกเพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานไม้สับ และโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร เป็นผลให้เกิดกระบวนการทำลายป่าโคกหัวไร่ปลายนาที่สมบูรณ์ที่สุดในจังหวัดสกลนครลงไปเพื่อเปิดทางให้โรงงานน้ำตาลย้ายมาที่นี่ โดยอ้างว่าเป็นแหล่งปลูกอ้อยขนาดใหญ่ ซึ่งไม่เป็นความจริง

4.ท่านรู้ไหมว่านิเวศป่าโคก หรือป่าเต็งรังนั้นเป็นนิเวศที่โดดเด่น และงดงามที่สุด เป็นสมบัติของชาวสกลนคร เป็นแหล่งอาหาร อันได้แก่ เห็ดสารพัด ดอกกระเจียว ไข่มดแดง ผักหวาน กบเขียด ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุด และมีราคาแพงมากในปัจจุบัน และ

อำเภอกุสุมาลย์ก็ยกย่องสิ่งเหล่านี้จึงเลือก “ดอกกระเจียว” เป็นสัญลักษณ์ของอำเภอ ความเห็นของท่านนั้นได้ดูหมิ่นดูแคลนศักยภาพภายในของวัฒนธรรมชุมชนที่ดำรงอยู่ในนิเวศเฉพาะนี้ ด้วยมายาคติแห่งทุนนิยมการเมืองอย่างไม้อาจจะยอมรับได้

ปัจจุบันเจ้าของโครงการได้ดำเนินกิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการทั้งสอง อีกทั้งได้มีการว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาให้ทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมกรณีโครงการโรงไฟฟ้าผลิตน้ำตาลทราย และศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมกรณีโรงไฟฟ้าชีวมวล โดยที่การศึกษาดังกล่าวไม่มีการพิจารณาเรื่องผลกระทบต่อด้านสุขภาพของทั้งสองโครงการซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน แต่การศึกษาผลกระทบที่ดำเนินการอยู่กลับแยกส่วนศึกษาราวกับว่าโครงการทั้งสองไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

ขณะที่ฝ่ายประชาชนในพื้นที่เกิดความกังวลใจเรื่องผลกระทบต่อที่จะเกิดขึ้นในภาพรวม จึงได้ร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อปี 2557 ขอให้ดำเนินการ (1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าชี้แจงข้อมูลข้อเท็จจริง (2) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับชุมชนในการศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (3) ขอให้มีการเปิดเวทีประชาคม โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (4) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อปกป้องสิทธิชุมชน และมีการร้องเรียนต่อประธานอนุกรรมการสิทธิชุมชนเพิ่มเติมอีกครั้งในปีนี้ เพื่อขอให้มีการตรวจสอบเพิ่มเติมดังนี้

1) ตรวจสอบความก้าวหน้าของกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของทั้งสองโครงการซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ว่าได้ดำเนินการแล้วหรือไม่อย่างไร หากดำเนินการแล้วได้มีการพิจารณาผลกระทบต่อที่จะเกิดขึ้นทั้งสองโครงการในพื้นที่เดียวกันครอบคลุมหรือไม่ และได้คำนึงถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีคุณภาพหรือไม่อย่างไร

2) ตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างโรงงานน้ำตาลทรายของบริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด รวมทั้งโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวลของบริษัท ผลิตไฟฟ้า สกลนคร จำกัด และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ

3) ตรวจสอบรายงานการศึกษาผลกระทบจากโรงงานน้ำตาลทรายของบริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด รวมทั้งโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวลของบริษัท ผลิตไฟฟ้า สกลนคร จำกัด

4) ให้จัดเวทีตรวจสอบทั้งสองโครงการเพื่อทราบและแก้ไขข้อร้องเรียน และขอให้มีการนำเสนอผลการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อประชาชนอย่างกว้างขวางในทุกหมู่บ้านที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าวและต่อสาธารณะ

นอกจากนี้ ยังมีประชาชนได้ร้องขอใช้สิทธิตามมาตรา 11 พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ในการศึกษาผลกระทบด้านสุขภาพในพื้นที่นิเวศวัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำอูน กรณีโครงการโรงงานน้ำตาล และโรงไฟฟ้าชีวมวลในตำบลอุมจาน อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

จึงขอใช้โอกาสนี้เรียนมาเพื่อให้ท่านนายก อบจ.สกลนคร โปรดทราบ ว่า ประชาชนยังไม่ได้ “เชื่อ” ตามท่าน แต่เขายังเชื่อว่าแผ่นดินบรรพชนของเขาสมบูรณ์งดงาม ร่ำรวย และมีศักดิ์ศรีมากพอที่จะไม่ปล่อยให้นักการเมือง กลุ่มทุน หรืออำนาจใดๆ รุงจุก.

